

SVETKO LAPAJNE 1911 - 2007

Nekdanji študentje, ki smo profesorja Lapajneto zadnja leta kdaj pa kdaj srečevali na kolesu, smo mu z neprikritim občudovanjem izrekli: Profesor, dobro se držite, še vedno ste v formi!

A dogodilo se je tudi njemu, kar nam je vsem usojeno – zdaj ga ni več. Odšel je, a nam je za spomin zapustil obsežen inženirski opus. Življenje Svetka Lapajneto je izgorevalo v nenehnem inženirskem in pedagoškem delu.

Rodil se je 31. oktobra 1911 na Dunaju. Na gradbenem oddelku ljubljanske tehniške fakultete je diplomiral 1935 leta. Po diplomi se je takoj posvetil splošni gradbeni inženirski praksi. Mladega gradbenega inženirja je vzel v pripravništvo materin bratranec Stanko Bloudek, ki ga je navdušil za konstrukterstvo in mu posredoval načelo, da so dobre konstrukcije preproste in varne. Kot gradbeni inženir je potem delal po različnih gradbiščih v Sloveniji in Jugoslaviji. Leta 1939 je odprl tudi lasten inženirski biro za statiko gradbenih konstrukcij. S svojim strokovnim delom si je pridobil bogate praktične izkušnje, katere je potem z uspehom prenašal na študente arhitekture.

S pedagoškim delom je pričel na ljubljanski tehniški fakulteti že leta 1940 kot honorarni predavatelj za predmet Elementi gradbenih konstrukcij. Leta 1947 je bil imenovan za predavatelja statično-konstruktivnih predmetov na Oddelku za arhitekturo, FAGG Univerze v Ljubljani. Predaval je predmeta "Gradbena mehanika" in "Zasnova konstrukcij".

Poleg pedagoškega dela na oddelku za arhitekturo je aktivno strokovno delal pri povojni gradbeni obnovi Slovenije ter prispeval k napredku gradbene stroke pri nas. Izsledke svojega študija in rezultate svojih strokovnih izkušenj je objavljal s članki v strokovnih revijah.

Leta 1949 je z izdajo knjige "Crossova metoda" pri nas uvedel nov način statičnega preračunavanja skeletnih konstrukcij. Za to knjigo je leta 1950 prejel tudi Prešernovo nagrado. Mnogo projektantov statikov je v Sloveniji in Jugoslaviji uporabljalo njegove priročne tabele in diagrame za dimenzioniranje konstrukcij. Njegovi računski postopki sukcesivnega približevanja so prišli v splošno rabo pri

računanju sodelovanja togih jeder s skeletno konstrukcijo pri konstruiranju visokih skeletnih objektov.

S premišljenimi predlogi je vpeljal pri projektiranju in gradnji armiranobetonskih mostov originalne rešitve, ki so bile gospodarnejše in tehnično popolnejše od prejšnjih. Najbolj značilna primera sta bila uvedba gladkih mostnih prereзов brez prečnih nosilcev ter uvedba gobastih in brezrebrnih mostnih plošč.

Njegove študije o prostorskem sodelovanju konstrukcij, zvojni odpornosti mostnih plošč, obnašanja žaluzijskih konstrukcij in uklona mostnih stebrov so prinašala nova spoznanja o dimenzioniranju gradbenih konstrukcij. Poznane so njegove originalne rešitve problemov nadpritiskov v silosih pri iztekanju vsebine in reakcijskih pritiskov na temeljne podplate.

Ime profesorja Lapajneto je bilo v šestdesetih letih sinonim za praktično in nekomplikirano dimenzioniranje armiranobetonskih konstrukcij. Iz tega časa so znane njegove tabele za dimenzioniranje armiranobetonskih rezervoarjev, izračuni nosilcev na elastični podlagi ter izjemen občutek za približno dimenzioniranje armiranobetonskih prereзов.

Študentom arhitekture je želel predvsem privzgojiti inženirski občutek za varno in smotrno konstrukcijsko rešitev. Nepozabne so nam, njegovim študentom ostale tudi njegove ekskurzije po raznih slovenskih gradbiščih in tovarnah gradbenega materiala.

Svoje ustvarjalne moči je Svetko Lapajne nabiral s kolesarjenjem in pohodništvom v naših in tujih gorah. Med gorniki je bil znan kot planinec in vnet turni smučar. Še kot osemdesetletnik se je podajal na zavarovane planinske plezalne ture.

Ko se s hvaležnostjo in občudovanjem spominjamo njegove človeške in ustvarjalne veličine, nas ob slovesu tolaži misel, da kot inženir in pedagog ne bo živel naprej samo v svojih delih, marveč tudi v delih učencev, ki jim je pomagal širiti statično obzorje in dozorevati v zrele arhitekturne osebnosti.

Jože Kušar